

Подлост Аустрије

Пре месец дана Аустријанци, сигурно из пуне вере у своју победу, бацали су са аероплана у наше логоре ћирилицом штампане плакатиће у којима су позивали српске војнике да се не боре, већ да се предају, обећавајући им како ће се са њима човечно поступати.

Кад једна војска прибегава оваквим средствима да би задобила какву победу, онда се за њу не може ништа похвално рећи. На против! Баш ти позиви на предају откривају сопствену слабост. Непријатељ се побеђује а не моли да се предаје. На такву су идеју могли пасти само блазирански аустријски ђенералштаблери, којима на бојним пољима не иде онако глатко као у бечким шантанима. Због ових плакатића црвенеће једног дана аустријски официри.

Али на страну то. Дављеник се и за сламку хвата. Друго је нешто што открива прву подлост Аустријанаца.

У четворомесечним упорним борбама Аустријанци су успели заробити неколико хиљада наших војника. И да чујете сада како Аустрија „човечно“ поступа са заробљеним српским војницима! Према извештајима страних листова, Аустрија куни заробљене српске војнике и шаље их на западно бојиште противу Француза.

Неморалнијег дела једна држава није никад учинила. Али, од државе, која убија мирне грађане, које немоћне жене и невину децу, није се бољем надати. Зар аустријским војсковођама неће ударати румен стида на образе што им победе треба да задобијају заробљеници? Ми жалимо ону нашу браћу, која су имала ту несрећу да падну у руке оваком недостојном противнику, а са одвратношћу се гнушамо таквог противника. Поносни смо што ми, мала, ратовима исцрпљена држава, не помишљамо на овакве ствари, ма да се међу заробљеним аустријским војницима налазе већином Словени, који би можда драговољно пошли у борбу против њиховог угњетача Аустрије.

Проћи ће и ово. Доћи ће дан када ће се засести за европски зелени сто где ће се све изнети на видело. Делегати мале Србије доћи ће у салон за преговоре о миру усправно и сваког ће смети, ведрог чела, погледати у лице. Ако још ни последњи остатак стида није утрнуо код Аустријанаца, они ће се тамо појавити оборене главе, као тежак кривац.

Регистар

МЕЂУ ВОЈНИЦИМА

— Једино ме, брате, чуди и немогу никак да разрешим.

— А шта то?

— Заробисмо до сада толке силне војнике. Питам једног: шта си?, а он вели Србин; питама другог он Чех; питама трећег он Хrvat; питама четвртог а он Мађар; шестог — Румун седми — Словенац... и шако у бескрај. Непрестано се чудим да до сада не заробисмо ни једног Аустријанца.

Хомс

Новости из Софије

— Неутралност до краја. —

Софија, 17. децембра.

Ту скоро образован је у Софији „Народни Комитет“ коме је задатак да шири у народу пропаганду за повраћај Македоније. Чланови комитета су заказали више зборова у унутрашњости Бугарске, али су се рђаво провели. Из свих места Бугарске стижу телеграфски протести противу рада комитета, који хоће да припреми Бугарској нов 16. јуни 1913. год. Јуче је у Пловдиву заказан један збор, на којем је први говорник, неки Фичев, чиновник министарства војног, извиждан чим се појавио на говорници. Учесници на збору, без разлике на политичке партије, упутиле су редакцијама: „Зарја“, „Мир“, „Утро“, „Воља“, „Народ“, „Работнически Весник“, „Радикал“, „Препорек“, „Народни Права“ и „Камбзна“ телеграм ове садржине:

Данас су патриоте око „Народног комитета“ са-

звали збор у салону „Тракијски јунак“. Јавио се да говори некакав „патриота“ Фичев. Тек што се попео на трибину, сви присушни, без обзира на партијска убеђења, почеше викати: Доле! — добацујући им разне епитете и најзад га истераше. Цео збор је виком: „Тражимо неутралност до краја.“

Апс.

Крупова подвала.

— Једна сензациона афера. —

Букурешт, 16. новембра.

Још пре објаве рата поручила је румунска влада у Немачкој код Крупа већу количину војног материјала. Кад је избио рат, и ако је сав материјал био унапред плаћен, немачка влада је забранила испоруку ове поручбине. После дугог настојавања румунске владе и разних концесија, које је она учинила Немачкој — као на пример лиферирација брашна и жита из Румуније за Аустрију и Немачку — најзад је стигло у Букурешт 22 вагона војног материјала.

Приликом пријема ове лиферирације, утврђено је, да су лифериране гранате неупотребљиве, јер им недостижу запаљачи.

Круп истина обећава, да ће запаљаче послати накнадно, али је његова „заборавност“ прозрета у Букурешту и изазвала је велики револт противу Немачке.

Извоз из Русије

— Русија допушта извоз намирница. —

Из Аустрије и Немачке стижу извештаји, да се тамо осећа велика оскудица у храни и издају се наредбе грађанима да смањују потрошњу хлеба гаса и других најпотребнијих намирница.

Међутим, ономад је руска влада одлучила да дозволи извоз у савезничке и пријатељске државе ове артикле: пшеницу (у зрну) и пшенично брашно, јечам, кромпире, зелен сваке врсте, јаја, масло, дивљач, диван у листу и резан, дрва, угаљ. За сада се неће допустити извоз других артикала.

БОР. Л. ЦЕНИЋ

Победа ће наша бити...

ВОЈВОДИ СТЕПИ СТЕП

Победа ће наша бити,
Србин биће ко то слуша,
Па нека се ватром куша,
Ал' тако ми српског неба,
И тако ми соли, хлеба —
Победа ће наша бити!

— Даћу теби крило,
— Да прелећеш с крилом,
— И даћу ти руму,
— Да сагориш, да раба,
— Твог душмана диндушмана
— Победа ће твоја бити!

Победа ће наша бити...
Нису само прости санци,
То ми веле наши кланци,
И планине кроз висине,
Српске реке и дубраве...
Јест, тако ми свете славе,
Победа ће наша бити!

Победа ће наша бити,
То ми само срце збори,
Да се уз нас правда бори;
Са нама је крст и слава,
Што нам даје снагу лава...
То је увек тако било
И не клону наше крило!

Победа ће наша бити...
То ми каже хучна гора,
То ми каже српска зора,
Што нам сваког дана јавља
И поздравља пуна славља:
— Ој, Србине, снаго мрја

И сад биће, нису бајке —
Јест, тако ми српске мајке,
Што се могу поносити —
Победа ће наша бити!

1. нов. 1914.

Гропка.

Репортер

Закон о уређењу округа и срезова. Законодавни одбор Народне Скупштине, проучио је законски предлог Министра Унутрашњих дела о изменама и допунама у закону о уређењу округа и срезова, и дао своје повољно мишљење.

Овај законски предлог изнеће се првој седници скупштинској на решење.

† Душан-Душко Николић. Јуче пре подне потврђено је из Врховне Команде, да је, у последњим борбама, погинуо Душан-Душко Николић, матурант, син г. Андре Николића, председника Народне Скупштине. Нека је слава храбром браниоцу отаџбине а утеха уваженом г. А. Николићу, да је изгубио сина на жртвенику отаџбине.

† Петар М. Радојловић. У последњим борбама погинуо је, јуначки бранећи своју отаџбину, Петар, син Милана П. Радојловића, члана фирме Браћа П. Радојловића. Нека је слава младоме јунаку, који је пролио крв за отаџбину. Породици изјављујемо саучешће.

Преминули У Београду је прекјуче преминуо Васа Ђема, писар Управе града Београда Пок. Ђема био је у последње време болешљив. Издржао је за све време рата у Београду савесно вршећи полицијску службу. Бог да га прости! У Нишу је јуче преми-

нуо Мирча Ђорђевић, инспектор министарства привреде у пензији. Бог да га прости!

Ратна хроника

Гигантска гробница

Мали градић Квартрехт, близу Гана, око којег су се неколико пута водиле жестоке борбе између белгијске и немачке војске, претворен је у једну гигантску гробницу. Преко дана, кроз овај мали градић пролазе, један за другим, возови пуни рањеника, а ноћу стижу пуни возови лешева. Борбе су непрекидане те је немогуће погинуле саранити на бојном пољу. Због тога их износе са бојишта. Сваког дана пристиже возовима нова војска, која се шаље на прве позиције. Војне власти предузимају све мере, да се нови војници не сретну са транспортима рањених и погинулих. Око Квартрехта по цео дан се копа земља. Грађани су испрва мислили, да се то копају ровови, али већ сутрадан „опкови“ су били засути и поправљени. Влажна земља покрива хиљаде младих тела Белгијанаца, Француза, Енглезана, а понајвише Немца. Тек што падне први јесењи сумрак, а са свих страна фландријске равнице почне да се разноси страшан мирис лешева.

Цело грађанство обузето је мрачном безнадежношћу и не излази из домова. Кад захуће локомотива, они знају да то долазе нови возови пуни лешева, који ће се сакривити у околини града. А, тамо у даљини, чује се потмула канонада, после које ће доћи нови возови са новим лешевима. И то тако траје непрестано...

Хроника

У нишком ресторану

Време је ручку.
У ресторан улази један господин и седа за сто.
Прилази келнер.
— Молим?
— Јеловник.
Келнер доноси јеловник.
Пошто је прегледао јеловник гост наручује:
— Дајте, даћете ми једну супу и уз њу једно не-сувано јаје; две говеђине чет сосова; пасуљ са млеком и питу са мајонезом напред вам саопштећете добити три келнериша.
Гости чуде се обичној поруч-

Гост то примећује и објасни своју поручбину:

— Нишка супа вам је млака вода са неколико зрна пиринча. Због тога у њу морам размутити јаје како бих јој дао снаге. Две нишке говеђине чине тек једну праву порцију и због тога морам поручити пет сосова, пошто се и сос сервира у сразмери са порцијом говеђине. Пасуљ треба да је покривен крменадлом, а са једном нишком крменадлом он се не може покрити. Због тога морам поручити бар две крменадле. Питу са сиром иначе не волим, те сам с тога и поручио једну порцију, иначе, да има пите с јабукама, моје омиљено тесто, морао бих поручити бар две порције. Три гроша бакшиша морам дати, да бих био брзо услужен, јер ћу иначе доћи у конфликт са келнером и могу га изударати. Он би ме тада тужио и морао бих платити казну, која неби сигурно изнела мање од 50 динара.

Сви смо посматрали ручак овог необичног госта и утврдили смо да се није прејео. На против!

Fl.

БЛАГОДАРНОСТ

Сава Живковић, Дим Т. Стевановић, Михајло Р. Миновић и Александар Ж. Красић лифедант хлеба за гарнизон пиротски писменом молбом од данашњег пријавили су Министарству Војном да се од њих сваког дана до краја ове године бесплатно изузима (80) осамдесет хлебова и раздаје сиротим и гладним добоглицама у Пијоту.

Министар Војни објављујући племенитост поменутих лифеданта према сиротим и гладним добоглицама, изјављује им и овим путем своју благодарност.

ОЕПБр. 12548. Из канцеларије Економног одељења Министарства Војног, 12 новембра 1914 године, Ниш. 1—3

ХАРМОНИЈУМ на продају. Нов хармонијум са 10 регистара продаје се. Упитати у кафани „Лондон“, преко рампе код станице. 1—

Нов коалициони кабинет

Јуче по подне постигнут је споразум о образовању коалиционог кабинета.

Нови, коалициони кабинет образован је овако:
Председник владе и министар спољних послова
г. Никола Пашић;
Министар финансија г. Д-р Лаза Пачу;
Министар унутрашњих дела г. Марко Буричић;
Министар привреде г. Д-р Војислав Маринковић;
Министар просвете г. Љуба Давидовић;
Министар грађевина г. Милорад Драшковић;
Министар правде г. Стојан Рибарац
Личност министра војног још није утврђена.

ЕВРОПСКИ РАТ

(Извештај Српско-Краљевског Пресбирова)

Са наших бојишта

(Извештај Врховне Команде).

Затишје на бојишту

Крагујевац, 18. новембра.

16. и 17. новембра није било борбе. У току ова два дана наше су трупе вршиле наређене им покрете, које је изискивала општа ситуација на војишту

Са осталих бојишта

Борбе код Ловича

Петроград, 18. новембра.

Саопштење главног руског генералштаба: На левој обали Висле, у области Ловича, акција се и даље развија. 17 новембра, непријатељ је своје нападе поглавито управљао противу фронта Бјељава-Собота.

Наша офанзива северно од Ловича крунисана је успехом. Око Лођа се акција ограничава на врло енергичну артилеријску ватру. Наше извиднице на левом крилу, вршећи извидничку службу ових дана, извештавају нас о распоређивању од Калиша ка Сјерађу врло знатних немачких контингената, који су, изгледа, доведени железницом са запада.

Борбе у области Ласка

17 новембра непријатељ је предузео офанзиву са полазном тачком Сјерађ и области Ласка. Наше авангарде су отпочеле огорчену борбу, која је трајала цео дан. Предузели смо мере, које одговарају новој створеној ситуацији на југу.

Освојење Шерцова

Освојили смо Шерцов, где је пруска пешадијска гарда са пет батерија била истерана из положаја и натерана у панично бегство. На осталим фронтима није било значајнијих промена.

Нов плек

Сем оне чешири барке с муницијом, о којима смо већ јавили, запленили смо још пет пароброда и једну барку, у којима су били пушчани метци.

У Буковини смо запленили три воза с локомотивама и вагонима.

Напредовање код Ипра

Париз, 18 новембра

Према вестима из Амстердама савезници су предузели офанзиву на југу од Ипра, и већ су заузели ровове, које су Немци напустили. Савезници су успели да необично снаженом артилеријском ватром потисну непријатеља и да му заробе много војника.

Савезнички авиоплани су констатовали, да је непријатељев фронт проређен, вероватно због одашљивања појачања против Руса.

Немци се повлаче

Према једној вести из Гана велики број немачких трупа пролази кроз Ган, упућујући се ка Ипру. Друге трупе, које су биле на положајима поред Изера, отпутовале су такође за Ипер преко Тилта.

Немци браже Анверс

Општи је утисак, да савезници на бојишту у Белгији сада имају много мање да раде због слабљења и губљења храбрости код непријатељевих трупа, које не могу дужо одржавати своје положаје. Немци не говоре више о скором заузимању Калеа, и боје се наглог наступања савезника на левом крилу. Они се спремају на одбрану код Брижа и Анверса.

Ситуација на француском бојишту

Париз, 18. новембра.

Ситуација на фронту није се знатно изменила. Између 8. и 14. новембра непријатељ је вршио узалудне делимичне нападе. Ми смо вршили противнападе, наносећи му велике губитке. Имали смо извесне успехе. Између Мора и Лиса наша материјална и морална ситуација изврсна је. Немци су чинили велике напоре да разоре Ипр. При томе су употребили не само артилерију већ и један блиндиран воз и једну ваздушну лађу. Ређи непријатељски напади извођени су с проређеним јединицама. Наши противнапади увек су били жестоки и извођени са особитим јунашвом појединих одељења и појединаца. Рат цо рововима носи са собом и несумњиву смелост и храброст и хладнокрвност. Војници су претворили своје положаје у права утврђења.

У сектору између Оазе и Вогеза, противно њиховим саопштењима, Немци нису показали активности. Нису имали никаквог успеха, сем систематског рушења споменика без војничке вредности, док је наша артилерија имала стварних успеха, уништавајући непријатељске авиоплане и батерије и косећи њихове редове.

Исто тако и наша пешадија показала је у овоме пределу исте особине као и на северу, у Алзасу и на Вогезима. Непријатељ не напушта више своје ровове. Наши алписки пешаци заузели су им све ровове, који су нам сметали. И овде, као и у пределу Св. Мијела наша тешка артилерија чини непријатељево снабдевање скоро немогућним.

Борбе у Белгији

Париз, 19. новембра.

Хавасова Агенција саопштава: У Белгији је јуче била доста јака артилеријска борба. Немачка пешадија је продужила доста јаку активност северно од Араса. У пределу Ена било је с времена на време артилеријске борбе. У Аргони на целој фронту борбе се продужују без икакве измене у ситуацији.

Жофр спасава Француску

Париз, 17. новембра.

Нарочити изасланик Хавасове Агенције примљен је јуче с више париских новинара у Главном Штабу од генерала Жофра, чија физиономија није ни мало остарила и после четири месеца рата. Главнокомандујући оставља утисак физичког и моралног здравља. Он је изјавио наду да ће новинари исправити извесне погрешке, које Немци шире и да ће из ове посете учињене војсци однети добре утиске. Генерал Жофр није хтео да прими честитања за војничку медаљу, говорећи: *једна је ствар изнад свију: спасти земљу. Његов нагласак даје уверење да ће је спасти.*

Неутралност Авганистана

Лондон, 17. новембра.

Депеша, упућена једном овдашњем листу, јавља да је авганистански емир писао индијском вицекраљу, захваљујући му своју решеност да очува неутралност Авганистана. Као што се и предвиђало, емир дели опште осећање муслиманских кругова изван Турске у погледу објаве рата од стране Турске. Утисак емирових изјава на погранична племена изврстан је. Мисија коју су из Турске послали у Авганистан и Персију пропала је.

Краљ на бојишту

Лондон, 18. новембра.

Краљ Ђорђе је стигао у Француску, да посети енглеске трупе.

Велика битка код Ипра:

Према вестима холандских листова, отпочела је велика битка код Ипра, али француски коминике вели, да јуче у Белгији француска пешадија није вршила никакве нападе, и да је било само јаке артилеријске борбе.